

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

Изх. № УК - 3

София, 21.12. 201 7 г.

УКАЗАНИЕ

относно прилагане на глава седма „Годишни доклади“, раздел трети „Нефинансова декларация“ и раздел четвърти „Консолидирана нефинансова декларация“ от Закона за счетоводството.

Настоящото Указание се издава на основание чл. 15, т. 2 от Закона за счетоводството.

Целта на Указанието е да даде разяснения и насоки за единното прилагане на разпоредбите на чл. 48-52 от Закона за счетоводството относно изискванията за изготвянето и публикуването на нефинансова декларация и консолидирана нефинансова декларация от големите предприятия, които са предприятия от обществен интерес, в които средният брой на служителите надвишава 500 души за отчетният период.

1. Увод

Публичната нефинансова отчетност е съвкупност от данни и показатели, които отразяват целите, методите и резултатите от дейността на предприятията по всички съществени въпроси, свързани със социалните, екологичните дейности, правата на човека и борбата с корупцията.

Публичната нефинансова отчетност разкрива информация за дейността на предприятието в контекста на социалната отговорност и устойчиво развитие, като показва достигнатите резултати в тези насоки. Нефинансовите отчети на различните предприятия могат съществено да се различават, тъй като няма строго определена форма за изготвянето им. Предприятията могат да избират различни формати и да прилагат различни методики и стандарти за оповестяване на нефинансовата информация. Най-важното е декларациите да съдържат информация за реалните инвестиции в социални, екологични и други подобни проекти. Ако се избере подход на обикновено изброяване на показатели и не се извърши сериозен анализ на дейността в сферата на екологията и социалната политика, може да не се постигне очакваният от предприятието положителен резултат.

Стандарти и препоръки за изготвяне на нефинансовата декларация могат да се намерят в най-различни международни документи, такива като: Глобалният договор на ООН ((UN) Global Compact), Ръководните принципи за бизнеса в областта на правата на човека (Guiding Principles on Business and Human Rights), Препоръките на ОИСП за мултинационалните предприятия (Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) Guidelines for Multinational Enterprises), Стандарт ISO 26000 – „Ръководство за социалната отговорност“ (International Organisation for Standardisation's ISO 26000), Тристранната декларация за принципите за многонационални корпорации и социална политика на Международната организация на труда (International Labour Organisation's Tripartite Declaration of principles concerning multinational enterprises and social policy), Ръководство за отчетността в областта на устойчивото развитие на Глобалната инициатива за отчетността (Global Reporting Initiative) и други вече признати международни практики.

При избора на подход за изготвяне на нефинансова декларация препоръчително е предприятията да изберат такъв, който най-пълно да отговаря на мисията на предприятието и виждането му за решаване на екологичните и социални проблеми.

2. Задължение за изготвяне на нефинансова декларация

2.1. Предприятия, които имат задължение да изготвят нефинансова декларация

Съгласно чл. 41 от Закона за счетоводството (ЗСч) големите предприятия, които са предприятия от обществен интерес и които към 31 декември на отчетния период надвишават критерия за среден брой служители през финансовата година от 500 души, включват в доклада за дейността си нефинансова декларация.

„Големи предприятия“ за целите на ЗСч са предприятия, които към 31 декември на текущия отчетен период надвишават най-малко два от следните показатели (чл. 19, ал. 5):

- балансова стойност на активите – 38 000 000 лв.;
- нетни приходи от продажби – 76 000 000 лв.;
- средна численост на персонала за отчетния период – 250 души.

„Предприятия от обществен интерес“ са всички предприятия, посочени в § 1 т. 22 от Допълнителните разпоредби на закона и това са:

- предприятия, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулирания пазар в държава – членка на Европейския съюз;
- кредитни институции;
- застрахователи и презастрахователи;
- пенсионноосигурителните дружества и управляваните от тях фондове;
- инвестиционни посредници, които са големи предприятия по този закон;
- колективни инвестиционни схеми и управляващи дружества по смисъла на Закона за дейността на колективните инвестиционни схеми и на други предприятия за колективно инвестиране, които са големи предприятия;
- финансови институции по смисъла на Закона за кредитните институции, които са големи предприятия;
- "Холдинг Български държавни железници" – ЕАД, и дъщерните му предприятия; Национална компания "Железопътна инфраструктура";
- търговски дружества, чиято основна дейност е да произвеждат и/или да пренасят, и/или да продават електроенергия и/или топлоенергия и които са големи предприятия;
- търговски дружества, чиято основна дейност е да внасят и/или пренасят, и/или разпределят и/или транзитират природен газ и които са големи предприятия;
- В и К оператори по смисъла на чл. 2, ал. 1 от Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги, които са средни и големи предприятия.

При определянето на критерия за среден брой служители предприятията могат да прилагат Методиката за изчисляване на списъчния и средния списъчен брой на персонала (утвърдена със заповед № РД 07-21/31.01.2007 г. на председателя на Националния статистически институт), която се използва като база за попълване на информацията в Годишните отчети за дейността, подавани от предприятията съгласно чл. 20 от Закона за статистиката.

2.2. Предприятия, които имат задължение да изготвят консолидирана нефинансова декларация

Съгласно чл. 51 от ЗСч предприятия, които са от обществен интерес и които са предприятия майки в голяма група, която към 31 декември надхвърля на консолидирана основа критерия за среден брой на служителите през финансовата година от 500 души, включват в консолидирания доклад за дейността консолидирана нефинансова декларация, съдържаща информацията, изискуема от чл. 48, ал.1-2 от ЗСч.

Големи групи са групи предприятия, на които сумата от показателите съгласно годишните им финансови отчети на консолидирана основа, съставени към 31 декември на текущата година, надхвърля праговете най-малко на два от следните три показатели:

- балансова стойност на активите – 38 000 000 лв.;
- нетни приходи от продажби – 76 000 000 лв.;
- средна численост на персонала за отчетния период – 250 души.

Изискванията към информацията и принципите за докладване в нефинансовата декларация се прилагат и при изготвянето на консолидираната нефинансова декларация.

Внимание! Предприятието майка на голямата група, което има задължение за изготвяне на нефинансова декларация, може да не отговаря на изискванията за „голямо предприятие“ по чл. 19, ал.5 от закона, но задължително трябва да е предприятие от обществен интерес.

3. Принципи, препоръчани от Европейската комисия при изготвяне на нефинансова декларация

Принцип 1: Оповестяване на съществена информация

Нефинансовата декларация трябва да съдържа такава информация, от която потребителите да разберат насоките на развитие, резултатите и състоянието на предприятието, както и въздействието на неговата дейност върху екологията и социалните въпроси. Данните и фактите трябва да са разбираеми за ползвателите на финансови отчети. Предприятието само взема решение, коя информация е съществена и коя не.

Пример: потреблението на вода, като фактор на въздействие, може да е ключов за един В и К оператор, но за една кредитна институция съществената информация са проектите, в които инвестира и тяхната социална насоченост.

Дали една информация е съществена или не, може да се прецени въз основа на следните основни фактори:

- бизнес модел, стратегия, рискове;
- основни секторни въпроси;
- интереси и очаквания на съответните заинтересовани страни;
- въздействие на дейността;
- фактори, свързани с публичните политики и регулирането.

Принцип 2: Обективна, балансирана и разбираема информация

В нефинансовата декларация благоприятните и неблагоприятните аспекти от дейността на предприятието трябва да са разгледани обективно и представени безпристрастно. Изложената информация следва да се основава на факти, а не на предположения, гледни точки или тълкувания. Потребителите на информацията не трябва да бъдат заблуждавани чрез невярно представяне на съществена информация, чрез пропускане на съществена информация или чрез оповестяване на несъществена информация. Също така, необходимо е използването на ясен език и последователна терминология, като се избягват клишетата, а при необходимост се дават определения за техническите термини. Разбираемостта на информацията може да бъде значително подобрена чрез обясняване на различните елементи, например какви методи за оценяване използва предприятието.

Пример: предприятие следва социална политика, свързана с разрешаване на проблемите на служителите и подобряване на условията на труд, като прилага Програма за обективно и справедливо заплащане. Във връзка с това могат да се посочат и обяснят методите за оценяване на труда и всички вътрешни и външни фактори, които влияят върху обективността на тези оценки и критериите за тях.

Информацията може да стане по-обективна и по-точна чрез:

- подходящи правила за корпоративно управление (например независими членове на управителния съвет);
- надеждни доказателства и системи за вътрешен контрол;
- ефективно ангажиране на заинтересованите страни;
- независими външни одиторски услуги.

Принцип 3: Цялостна, но кратка информация

Като минимум в нефинансовата декларация следва да се оповестява съществена информация за определени категории въпроси, като:

- екологичните и социалните въпроси и въпросите, свързани със служителите;
- зачитането на правата на човека;
- въпросите, свързани с борбата с корупцията и подкупите.

Предприятията също така следва да оповестяват всякаква друга съществена информация, която осигурява цялостна представа за предприятието през отчетната година. Препоръчително е оповестяваната информацията да е синтезирана и кратка и в същото време съществена и осведомяваща в цялост. Подробности и елементи, които нямат пряка и съществена връзка с оповестяваната информация, могат да се пропуснат или ограничат.

Пример: предприятието прилага социална политика, свързана с подобряване на квалификацията на персонала и оповестява информация, свързана с програмите за тяхното обучение. В този случай може да се оповести средния брой часове обучение на година на служител (по пол), но без да се детайлизира информацията за периодите, честотата, темите на обучение, и други подробни обстоятелства, нямащи пряка и съществена връзка.

Принцип 4: Стратегическа и ориентирана към бъдещето информация

Препоръчва се в декларацията да се предостави информация за бизнес модела на предприятието и неговите стратегии. Оповестяването на нефинансова информация трябва да е ориентирано не само към настоящия момент, но и да дава представа в перспектива за стратегическия подход по екологични и социални въпроси и да обяснява краткосрочните, средносрочните и дългосрочните очаквани последици.

Пример: Предприятието може да оповести подходяща информация за влиянието на глобалното затопляне върху неговата дейност; променя ли неговите ангажименти и има ли поставени цели, свързани с намаляване на парниковите емисии в дългосрочен план. Може да обясни планирането и приемането на стратегии, ориентирани към използване на възобновяеми енергийни източници като биомаса, вятърна, водна и слънчева енергия и очакваните последици от това.

Информацията, която може да представлява разкриване на чувствителни за предприятието теми, би могла да се представи в по-широк смисъл, без навлизане в детайли, но същевременно да бъде полезна на заинтересованите страни. Предприятията могат да не публикуват информация за предстоящи промени в социалните и екологичните си политики, които са в процес на договаряне и оповестяването им би довело до сериозни щети и вреди за предприятието. В тези случаи ръководителят и членовете на управителния и надзорния орган на предприятието трябва да представят аргументирано и надлежно обосновано становище за причините за непубликуване. Липсата на пропуснатата нефинансова информация в никакъв случай не трябва да пречи на обективното разбиране за развитието, резултатите, състоянието на предприятието и въздействието на неговата дейност върху екологията и социалните въпроси (чл.48, ал.5 от ЗСч).

Принцип 5: Ориентирана към заинтересованите страни информация

Декларацията, изготвена от предприятието трябва да бъде поднесена така, че да задоволи интереса на всички потребители на тази информация и най-вече на колективни групи (а не на отделни лица), като: инвеститори, работници, потребители, доставчици, клиенти, местни общности, публични органи, уязвими групи, социални партньори и гражданското общество.

Полезни насоки в това направление се съдържат в ISO 26000 и Ръководството на ОИСП за мултинационалните предприятия.

Пример: Предприятие е поело ангажимент към група заинтересовани страни (инвеститори, акционери, клиенти и други) да предоставя информация, свързана с програмите за обучението на персонала в областта на иновациите и технологиите и тяхното реално отражение в сферата на услугите. Оповестяването на тази информация трябва да отчита

нуждите на заинтересованите страни и да бъде поднесена по подходящ и разбираем за тях начин.

Принцип 6: Последователна и съгласувана информация

Препоръчително е нефинансовата декларация да е в съответствие с останалите елементи на доклада за дейността. Това прави информацията по-полезна и разбираема за заинтересованите страни, а докладът по-единен и балансиран.

Съдържанието на нефинансовия доклад следва да бъде логически последователно във времето, за да могат потребителите да проследят хронологично промените в развитието, резултатите, състоянието на предприятието и въздействието на неговата дейност. Информацията трябва да е структурирана по такъв начин, че отделните елементи взаимно да се допълват и обясняват тяхната свързаност.

Също така, препоръчително е да има съгласуваност при избора и методологията за определяне на ключовите показатели за ефективност на информацията, обвързана с политиките, следвани по отношение на социалните и екологичните въпроси и да има причинно-следствена връзка и последователност на данните.

Ключовите показатели за ефективност са пряко свързани с дейността на предприятието и са предимно със секторен характер, но могат да имат и по-общ характер. Поради тази причина те не са нормативно регламентирани, а се използват социални и екологични показатели от добрите практики. Пример за това са: ключовите показатели за ефективност от екологичен, социален или управленски характер (ESG) на Европейската федерация на предприятията за финансови анализи (European Federation of Financial Analysts Societies) и техните Насоки за интегриране на показателите от екологичен, социален или управленски характер във финансовия анализ и корпоративната оценка; Схемата за екологично управление и одит (EMAS); Глобалната инициатива по отчетност (GRI) и други (всички източници са посочени в раздел „Полезни източници на информация“)

Пример: предприятие може да оповести информацията относно политиката му, насочена към намаляване на замърсяването на околната среда чрез контрол на въздействията, които оказва чрез своите дейности. Ключови показатели за ефективност в случая са показателите, свързани с мониторинг и оповестяване на резултати от действително изпускани въглеродни емисии, интензитета на CO₂, използването на алтернативни енергийни източници, участие в търговия с квоти на емисии на парникови газове, както и връзката им със сумите, отразени във финансовите отчети. Предприятие, което инвестира в нисковъглеродни технологични производства с цел намаляване замърсяването и минимизиране на разходите за закупуване на квоти на емисии на парникови газове (ако емисиите надвишат безплатния лимит), може не само да спести средства по този начин, но и да реализира приходи от продажбата на излишъка от емисии. Сумите, отчетени в годишните финансови отчети, които са свързани с нефинансовата информация, трябва да включват обяснителни бележки и допълнителни препратки към нефинансовата декларация (чл. 48, ал.4 от ЗСч).

Препоръчително е предприятията да обясняват всички промени, които са настъпили в политиката или методологията за оповестяване, да аргументират причините за неспазването на приетите политики и последиците от тях и липсата на конкретни политики по важни екологични или социални проблеми (чл. 48, ал.3 от ЗСч).

Относно съдържанието на нефинансовата декларация като цяло е важно да се разбере, че от предприятията се изисква да оповестяват подходяща, полезна информация, която е необходима за разбиране на развитието, резултатите, състоянието на предприятието и въздействието на неговата дейност, а не толкова изчерпателен и детайлен доклад.

4. Части на нефинансовата декларация

Нефинансовата декларация трябва да съдържа не само информация относно екологичните, социалните и въпросите, свързани с борбата с корупцията и подкупите, но

едновременно с това трябва да е и структурирана и ориентирана в четири основни части (чл. 48, ал. 2 от ЗСч):

I. Кратко описание на бизнес модела на предприятието – цел, стратегия, организационна структура, инфраструктура, продукти, следвани политики по отношение на основните и спомагателните дейности на предприятието и други.

Бизнес моделът дава обща представа за начина, по който функционира дадено предприятие и начинът, по който е изградена неговата структура, как чрез своите дейности създава стоки или услуги и как те се реализират. Целта е предприятието да обясни кратко и ясно какво прави, как го прави и защо го прави.

Предприятието посочва оперативната и управленската си структура, юридическата форма на собственост, главните си стоки и/или услуги, големината на предприятието и др.

В тази част на декларацията може да се включи и оповестяването на подходяща информация, свързана с бизнес средата на предприятието и пазарите, на които то осъществява дейност. Например предприятието може да оповести дали оперира само на българския пазар или дейността се осъществява извън границите на Европейския съюз, какви са основните тенденции и фактори, свързани с бъдещите насоки на развитие и дали те са постоянни или променливи.

II. Описание на политиките, които предприятието е приело и следва по отношение на екологичните, социалните и антикорупционните въпроси, включително дейностите, които е извършило през отчетния период и резултатите от тях.

В тази част може да се опишат политиките по отделните въпроси, предмет на оповестяване на нефинансовата информация. Например предприятието дава информация за здравеопазването на работниците и служителите, безопасни условия на труд и каква политика следва в тези насоки. Ако при първоначален анализ предприятието е идентифицирало недостатъци и са направени оценки за рисковете, то оповестява каква е конкретната политика по отношение на здравеопазването и безопасността на работниците и служителите (определена от висшето ръководство). Също така може да се посочи дали тези политики са ориентирани към елиминиране на недостатъците или пък към минимизиране на риска (чрез намаляване на вероятността от възникване) посредством различни мерки: намалено работно време, надписи, предупреждения и т.н. Може да се посочи и каква би била политиката и дали такава е разработвана в случай на извънредни ситуации, свързани със здравето и безопасността при работа.

III. Целите, рисковете и задачите, които предстоят по отношение на екологичните, социалните и други политики, включително описание на такива дейности, които биха довели до неблагоприятно въздействие върху екологията, служителите или други социални въпроси.

В тази част на декларацията, определяща целите, задачите, рисковете и перспективите на предприятието, се явява като логично следствие от неговите политики. Например предприятие следва политика към непрекъснато повишаване на удовлетвореността на неговите клиенти от качеството на предлаганата продукция или услуги. Следствие на тази политика предприятието реализира проект за повсеместно внедряване и сертифициране на Система за управление на качеството ISO 9001. По този начин то повишава фирмения си имидж, увеличава възможностите си за участие в обществени поръчки, стабилизира присъствието си на чуждестранни пазари и подобрява компетентността на служителите си. Същевременно може да се обърне внимание на това, има ли рискове за персонала при една нова система за управление на качеството и как би се отразило това на назначените служители от гледна точка на по-високите изисквания за квалификация, степен на образование и др.

IV. Описание на основните показатели за резултатите от дейностите, свързани с екологичните, социалните и други въпроси.

Препоръчва се предприятията да предоставят полезна и обективна информация, която дава реална представа за резултатите от екологичните и социалните политики на предприятието, като по този начин помагат както на инвеститорите, така и на другите заинтересовани страни да разберат и да проследят по-добре ефективността от дейността им. Анализът на резултатите следва да включва съответните нефинансови ключови показатели за

ефективност, а също така и връзката между финансовите и нефинансовите резултати и управлението им във времето. Например предприятие може да оповести информацията относно политиката си, насочена към избягване на употребата на вредни за околната среда химични вещества. Ключови показатели за ефективност в случая са тези показатели, които са свързани с нововъведенията в резултат на разработване и използване на безопасни алтернативи и чисти технологии, както и връзката им с размера на инвестициите и финансирането, насочени към тези иновации.

5. Съдържание на нефинансовата декларация

Съгласно чл. 48 от ЗСч нефинансовата декларация съдържа описание на политиките на предприятията по отношение на дейностите им, осъществявани в областта на екологията, социалните въпроси и тези, свързани със служителите, правата на човека и борбата против корупцията.

§ 7 от Преамбюла на Директива 2014/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2014 година за изменение на Директива 2013/34/ЕС по отношение на оповестяването на нефинансова информация и на информация за многообразието от страна на някои големи предприятия и групи (Директива 2014/95/ЕС) дава подробни и конкретни насоки за информацията, предмет на оповестяване:

- **по отношение на екологичните въпроси** предприятието следва да включва подробна информация относно текущото и предвидимото въздействие на неговата дейност върху околната среда и по целесъобразност върху здравето и безопасността на работниците и служителите, използването на енергия от възобновяеми и/или невъзобновяеми източници, емисиите на парникови газове, потреблението на вода и замърсяването на въздуха;

- **по отношение на социалните въпроси и въпросите, свързани със служителите**, може да се опишат предприетите действия за осигуряване на равенство между половете, прилагането на основните конвенции на Международната организация на труда, условията на труд, социалния диалог, зачитането на правото на информиране и консултиране на работниците, зачитането на синдикалните права, здравословните и безопасни условия на работното място, диалога с местните общности и действията, предприети с оглед на защитата и развитието на тези общности;

- **по отношение на правата на човека, борбата с корупцията и подкупите** нефинансовата декларация би могла да включва информацията относно предотвратяването на нарушенията на правата на човека и/или наличните инструменти за борба с корупцията и подкупите.

5.1 Обхват на информацията, включена в нефинансовата декларация.

Основни препоръчителни елементи, предмет на нефинансовата декларация:

5.1.1 Екологични въпроси

Оповестява се съществена информация, свързана с контрола върху замърсяването на околната среда и мерките за предотвратяването му:

- въздействието върху околната среда от използването на енергия (енергийните характеристики и подобренията в енергийните характеристики);

- преките и непреките емисии в атмосферата (емисиите на парникови газове в метрични тонове еквивалент на въглероден диоксид (CO₂) и интензитета на емисиите на парникови газове);

- използването и опазването на природните ресурси (например вода, почва) и свързаното с тях опазване на биологичното разнообразие;

- въздействията върху природни екосистеми, които водят до поток на ценни за екосистемата материали в бъдеще (потреблението на енергия от невъзобновяеми, възобновяеми или частично възобновяеми природни ресурси, както и потреблението на неенергийни ресурси);

- управлението на отпадъците (степен на рециклиране);
- влиянието на транспорта върху околната среда;
- влиянието върху околната среда (върху повърхността на земята, водните и подземните обекти) на замърсяващи вещества в резултат на изхвърлянето и/или използването и извеждането от употреба на продукти и услуги;
- разработването на екологично чисти продукти, услуги и технологии (изследване, разработване и използване на безопасни алтернативи с цел избягване на употребата на опасни химични вещества или др. подобни).

5.1.2 Социални въпроси и въпроси, свързани със служителите

Информацията може да съдържа дали и как се прилагат основните конвенции и препоръки на Международната организация на труда:

- въпроси, свързани с числеността на служители от различни полове, като информацията може да бъде представена по области на заетост и по професии (равностойно заплащане на труда при различните полове за работа с еднаква стойност и др.);
- въпроси, свързани със заетостта, включително провеждане на консултации и участие на служителите при вземане на решения за условията на заетост и условията на труд (необходимост и честота от консултиране на служителите, брой новоразкрити работни места, дял на служителите със срочни договори и др.);
- отношенията на предприятието със синдикалните организации, включително зачитане на синдикалните права (социални придобивки на служителите);
- управление на човешкия капитал, включително управление на реструктурирането, управление на професионалното развитие, система за заплащане на труда и обучение (системи за заплащане на труда според времетраенето и според изработеното; среден брой часове обучение на година на служител, програми за преквалификация на служителите);
- здравословни и безопасни условия на труд (брой на трудовите злополуки, видове наранявания или професионални заболявания);
- връзки с потребителите, включително удовлетвореност на потребителите, достъпност, продукти с евентуално въздействие върху здравето и безопасността на потребителите (системи за управление на качеството);
- въздействието върху уязвимите потребители (осведомеността на потребителите относно безопасността на продуктите, насочени към уязвимите групи от потребители: деца, бременни жени и др.);
- отговорната търговия и отговорните научни изследвания (разбирането на рисковете, които носи търговията или изследванията, например стремеж към използване на нисковъглеродни технологични производства и др.); и
- връзките с местните за България общности – етнически и религиозни, включително предприети мерки за социалното и икономическото им развитие (например направени инвестиции за подобряване състоянието на местните общности).

5.1.3 Въпроси, свързани с правата на човека

Тази част може да съдържа информация относно въздействието на дейността на предприятието върху правата на човека:

- случаи на тежки последици върху правата на човека, свързани с решения и действия на предприятието;
- ангажираността на предприятието за зачитане на правата на човека (правата на децата, жените, местното население, хората с увреждания, местните общности, работниците и др.);
- оповестяване на съществена информация относно наличието на проверки за спазване на правата на човека (процеси и мерки, прилагани за предотвратяване на нарушенията на правата на човека);

- начините, по които предприятието се договаря с други предприятия в процеса на доставки по въпроси на правата на човека (дейностите и доставчиците, изложени на значителен риск от нарушаване на правата на човека);
- осигуряване на адекватни правни средства за защита на правата на човека (процеса на получаване и разглеждане на жалби и осигуряването на правни средства за защита срещу нарушенията на правата на човека);
- процесите и мерките за предотвратяване на трафика на хора, на всички форми на експлоатация, принудителен и детски труд и др.

5.1.4 Въпроси, свързани с борбата с корупцията и подкупите

Оповестява се съществена информация за начина, по който предприятията разрешават въпросите и случаите на корупция и подкупи (политиките, процедурите и стандартите за борба с тях):

- критериите, използвани при оценки на риска, свързан с корупция;
- процесите за вътрешен контрол и ресурсите, предназначени за предотвратяване на корупцията и подкупите (брой уволнени служители поради установени случаи на корупция, брой служители, получили подходящо обучение за справяне с корупцията, броя на висящите или приключилите дела за антиконкурентно поведение и др.);
- използваните от предприятието механизми за подаване на сигнали за нарушения, корупция и др.

6. Условия, при които се счита, че задължението за изготвяне на нефинансова декларация е изпълнено

Счита се, че предприятието е изпълнило задължението за изготвяне на нефинансова декларация в два конкретни случая:

1. когато нефинансовата декларация е част от доклада за дейността на предприятието или
2. когато нефинансовата декларация е изготвена като отделен доклад. В този случай предприятието задължително публикува този доклад заедно с годишният финансов отчет и доклада за дейността си и го прави общественодостъпен в срок до 30 юни на следващата година на интернет страницата си и посочва това обстоятелство в доклада за дейността.

7. Предприятия, които отговарят на изискванията за изготвяне на нефинансова декларация, но се освобождават от задължението за съставянето ѝ

Предприятие, което е дъщерно предприятие, може да не изготвя нефинансова декларация, ако предприятието и неговите дъщерни предприятия са включени в консолидирания доклад за дейността или в отделния доклад на друго предприятие майка, съставени в съответствие с изискванията на ЗСч (чл.50 от ЗСч).

Всяко дъщерно предприятие и междинно предприятие майка (предприятие, което едновременно е и дъщерно и майка) се освобождават от задължението да изготвят нефинансова декларация, ако те са включени в консолидираната нефинансова декларация или отделния доклад на консолидиращото предприятие майка, съставени в съответствие с изискванията на ЗСч.

8. Препоръчителни рамки, които могат да се ползват при изготвяне на нефинансовата декларация

Съгласно чл.19а от Директива 2013/34/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на

Съвета предприятията имат свобода за избор на рамка за изготвяне на нефинансовата декларация.

Когато предприятието изготвя своята нефинансова декларация, то може да се позовава на различни рамки: национални, международни или основани на нормите на Съюза. Изборът на рамка е индивидуален и ориентиран спрямо сектора, в който предприятието осъществява дейността си, системите за управление, политиките на предприятието и всякакви други показатели, обвързани с бизнес модела, целите, рисковете и задачите. Възможно е предприятие да избере повече от една рамка за оповестяване, ако прецени, че това е целесъобразно. С цел повишаване яснотата и съпоставимостта на информацията в нефинансовите декларации, предприятието уточнява коя рамка или рамки е използвало за изготвяне на нефинансовата декларация.

§ 9 от Преамбюла на Директива 2014/95/ЕС посочва съществуващи рамки за оповестяване на нефинансова информация, като те не са задължителни или ограничителни. Предприятията могат да разчитат на рамки, основани на нормите на Съюза, като например Схемата за екологично управление и одит (EMAS), или на международните рамки, като например Глобалния договор на Организацията на обединените нации (ООН), Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, прилагащи рамката на ООН „Утвърждаване, спазване и правни средства за защита“, Насоките за мултинационалните предприятия на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), стандарта ISO 26000 на Международната организация по стандартизация, Тристранната декларация на Международната организация на труда относно принципите за мултинационалните предприятия и социалната политика, Глобалната инициатива за отчитане и други признати международни рамки.

На национално ниво полезна информация, свързана с аспектите и обектите на оповестяване на нефинансовата декларация, може да се намери на сайта на Корпоративна Социална Отговорност България (CSR Bulgaria) – www.csr.bg. Корпоративната социална отговорност е концепция, чрез която компаниите доброволно интегрират социални и екологични аспекти в своите бизнес стратегии и във взаимоотношенията с всички заинтересовани страни. Добри практики могат да бъдат заимствани и от уебсайта на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН - www.unglobalcompact.bg.

Свободният избор на рамки за оповестяване дава възможност да се осигурят балансиран и гъвкави насоки за изготвяне на нефинансовата информация, като се отчита фактора за голямото разнообразие на предприятията и сферите на дейностите им. Този свободен подход помага да се избегне твърде предписателната и стриктна методология, която може да доведе до допълнителна административна тежест за предприятията.

9. Срок за изготвяне и публикуване на нефинансовата декларация

Предприятията изготвят нефинансовата декларация (консолидирана нефинансова декларация) едновременно с годишния доклад за дейността си (консолидирания доклад за дейността си).

Предприятията публикуват нефинансовата декларация (консолидирана нефинансова декларация) заедно с годишния финансов отчет (консолидирания финансов отчет), годишния доклад за дейността (консолидирания доклад за дейността), (консолидирания) доклад за плащания към правителства (при задължение за такъв) и одиторския доклад съгласно изискванията на чл. 38, ал. 1 от ЗСч в срок до 30 юни на следващата година.

Регистрираните одитори, които извършват независимия финансов одит на годишните и консолидираните финансови отчети, задължително изразяват в одиторския доклад становище, дали нефинансовата декларация е представена и отговаря ли тя на изискванията на ЗСч (чл. 37, ал. 6, т. 4 от ЗСч).

Предприятие майка, което е едновременно и дъщерно предприятие и съгласно приложимите счетоводни стандарти не е задължено да съставя консолидиран финансов отчет (чл. 38, ал.10 от ЗСч) и е освободено от задължението за изготвяне на нефинансова декларация

съгласно чл. 50 от ЗСч, публикува на български език консолидирания финансов отчет, консолидираните годишни доклади, включително консолидираната нефинансова декларация на първото консолидиращо предприятие майка, в тримесечен срок от крайния задължителен срок за публикуването му от консолидиращото предприятие майка. Когато предприятието майка е регулирано от законодателството на трета държава, консолидираният финансов отчет се заверява от одитори или одиторски дружества, които извършват одит съгласно законодателството на държавата, приложимо към предприятието майка.

В случай, че чуждестранното консолидиращо предприятие майка няма задължение за изготвяне на нефинансова декларация, респ. консолидирана финансова декларация по законодателството на държавата, в която то е установено, българската междинна майка изготвя и публикува консолидирана декларацията.

Който е задължен и не състави финансов отчет и/или годишни доклади по глава седма „Годишни доклади“, раздели I – IV (годишен доклад за дейността, консолидиран доклад за дейността, нефинансова декларация, консолидирана нефинансова декларация) от ЗСч, се наказва с глоба в размер от 500 до 3000 лв., а на предприятието се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 5000 лв. (чл. 72, ал.1 от ЗСч). При повторно нарушение наложената глоба или имуществена санкция е в двоен размер.

За непубликуване на нефинансовата декларация се налагат глоби и имуществени санкции по реда на чл. 77 от ЗСч.

10. Полезни източници на информация

Препоръчителни насоки, принципи, схеми и рамки, които могат да се използват при съставянето на нефинансовата декларация:

Насоки относно оповестяването на нефинансова информация (методика за оповестяването на нефинансова информация) на Европейската комисия <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2017/BG/C-2017-4234-F1-BG-MAIN-PART-1.PDF>

Схемата за екологично управление и одит (EMAS - Eco-Management and Audit Scheme) и свързаните с нея документи <http://ec.europa.eu/environment/emas>

Проект за разкриване на въглеродна информация (CDP - Carbon Disclosure Project), <https://www.cdp.net/>

Съвет по стандарти за оповестяване на информация относно климата (Climate Disclosure Standards Board), <http://www.cdsb.net/>

Насоките на ОИСП по надлежната проверка, включително всички приложения и допълнения, <https://www.oecd.org/corporate/mne/GuidanceEdition2.pdf>

Ключовите показатели за ефективност от екологичен, социален или управленски характер (Environmental, Social, Governance - ESG) на Европейската федерация на предприятията за финансови анализи (European Federation of Financial Analysts Societies – EFFAS), Насоки за интегриране на показателите от екологичен, социален или управленски характер във финансовия анализ и корпоративната оценка, <http://www.effas-esg.com>

Глобалната инициатива по отчетност - Global Reporting Initiative, <https://www.globalreporting.org/>

Насоките на ФАО-ОИСП (Организацията на ООН за прехрана и земеделие — Организацията за икономическо сътрудничество и развитие) за отговорните вериги за доставка на селскостопански продукти, <http://mneguidelines.oecd.org/OECD-FAO-Guidance.pdf>

Насоките за стратегическия доклад на Съвета за финансово отчитане на Обединеното кралство, <https://www.frc.org.uk/accountants/accounting-and-reporting-policy/clear-and-concise-and-wider-corporate-reporting/narrative-reporting/guidance-on-the-strategic-report>

Ръководство на ОИСП за мултинационалните предприятия, <http://www.oecd.org/corporate/mne/>

Рамка за отчетност по ръководните принципи за бизнеса и правата на човека, <https://www.ungpreporting.org/framework-guidance/download-the-reporting-framework/>

ISO 26000 на Международната организация по стандартизация, <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html>

Рамка за международно интегрирано отчитане, <http://integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>

Образец на насоки за оповестяване на информация от екологичен, социален или управленски характер на инвеститорите от Инициативата на ООН за устойчиви фондови борси, <http://www.sseinitiative.org/wp-content/uploads/2015/09/SSE-Model-Guidance-on-Reporting-ESG.pdf>

Протокол за природния капитал, http://naturalcapitalcoalition.org/wp-content/uploads/2016/07/NCC_Primer_WEB_2016-07-08.pdf

Ръководствата относно продуктивия и организационния отпечатък върху околната среда http://ec.europa.eu/environment/eussd/pdf/footprint/OEF%20Guide_final_July%202012_clean%20version.pdf

Съвет за стандарти за отчитане на устойчивото развитие (Sustainability Accounting Standards Board), <https://www.sasb.org/>

Кодекс за устойчивост на Германския съвет за устойчиво развитие, <http://www.deutscher-nachhaltigkeitskodex.de/en/the-code/the-code.html>

Тристранна декларация за принципите относно мултинационалните предприятия и социалната политика на Международната организация на труда (МОТ), http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/---multi/documents/publication/wcms_094386.pdf

Глобалният договор на ООН, <https://www.unglobalcompact.org/>

Целите за устойчиво развитие на ООН, Резолюция от 25 септември 2015 г. „Да преобразим света: програма за устойчиво развитие до 2030 г.“ <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/21252030%20Agenda%20for%20Sustainable%20Development%20web.pdf>

Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека за прилагане на рамката на ООН „Утвърждаване, спазване и правни средства за защита“. http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

МИНИСТЪР:

ВЛАДИСЛАВ ТОРАНОВ

